

EMEĞİMİZE, MESLEĞİMİZE,
HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKIYORUZ.
SORUNLARIMIZA ÇÖZÜM İSTİYORUZ!

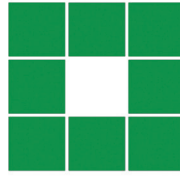
Bilim ve Teknik için
tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
vak!

#ÇÖZÜMİSTİYORUZ

tmmob

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

Selanik Cad. No:19/1 Yenışehir 06650 ANKARA · Tel: (312) 418 12 75 · Faks: (312) 417 48 24
www.tmmob.org.tr · tmmob@tmmob.org.tr · facebook.com/tmmob1954 · twitter.com/TMMOB1954

EMEĞİMİZE, MESLEĞİMİZE, HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKIYORUZ. SORUNLARIMIZA ÇÖZÜM İSTİYORUZ!

Bizler, bu ülkenin imarından sanayiine, tarımından enerjisine kadar tüm süreçlerinde yer alan ve üretilen değerlerin tümünde özel katkıları bulunan, hayatı yaşanabilir kılan mühendisleri, mimarları, şehir plancılarıyız.

Bizler, tarım ve sanayiden planlamaya, kadastrondan mülkiyetine, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetime, işçi sağlığından madencilığe, ulaşımından bilişime ve iletişime, küresel iklim değişikliğinden doğa kaynaklı afetlere kadar her alanda emeğimizle, alın terimizle, fikrimizle değer yaratanlarız.

Bizler, ülkemizin sanayisini, tarımını, ormanlarını, doğal varlıklarını, kültürel mirasını koruyanlarız.

Bizler, kalkınmanın, üretimin, sanayileşmenin, büyümenin, gelişme ve ilerlemenin öncüleriyiz.

Bizler, mesleki bilgi ve birikimimizi emekten, halktan, ülkemizden, meslek alanımızın ve meslektaşlarımızın çıkarlarından yana kullananlarız.

Bizler, cinsiyet ayrımcılığına karşı mücadele eden, kadına yönelik her türlü ayrımcılığa, şiddete, dur diyenleriz.

Bizler, Cumhuriyetimizin kuruluşundaki zor şartlarda görev alarak ülkemizin imar ve inşasında yer alan, günümüzdeki olumsuzluklara direnerek mesleklerini icra eden, yarınları için mücadele edenleriz.

Ve bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olan bizler bugün her zamankinden çok daha büyük sorunlarla yüz yüzeyiz!

...

Yıkıcı etkisi her defasında daha da artan iktidar uygulamaları, meslek alanlarımızın daraltılmasına, mesleklerimize ve meslektaşlarımıza verilen önemin azalmasına neden olmuştur.

İktidar tarafından uygulanan özelleştirme, piyasaştırılma, kuralsızlaştırma, sanayisizleştirme ve tarımın ithalata bağımlı kılınmasına yönelik neoliberal politikalar sonucu meslek alanlarımız büyük darbe almıştır. Büyük sanayi tesisleri, enerji santralleri, petrokimya ve demir-çelik tesislerimiz, tarımda üretime dayalı kuruluşlarımız, teknik hizmetlere yönelik altyapımız elden çıkarılmış; sanayi ve tarımda üretime dönük tüm birikim yerli ve yabancı sermayeye sunulmuştur.

DİPLOMALI İŞSİZ OLMAK İSTEMİYORUZ, İŞSİZLİK SORUNU ÇÖZÜLMELİDİR

Tüm alanlarda ithalata, fason üretime, taşeronlaşmaya, kamuya ait tüm varlıkların yağmalanmasına dayalı sömürü ve rant eksenli, kuralsız, usulsüzlük ve yolsuzluklara dayalı yeni bir ekonomik yapı inşa edilmiştir. Bu süreçte meslek icra ettiğimiz alanlarda üstlendiğimiz kamusal hizmetler ticarileştirilmiş, mesleklerimizin toplumsal niteliği aşındırılmıştır.

Hiç şüphe yok ki mesleki sorunlarımız, halkımız sorunlarından bağımsız düşünülemez. Bu nedenle kamunun çıkarlarını korumak için üstlenilmesi gereken sorumluluk giderek artmaktadır.

Birliğimiz, meslektaşlarımızın sorunlarının derhal çözülmesi, ülkemizin yağması ve ekonomik krizin emek yanlısı bir programla aşılması, üretken-sanayileşen-kalkınan bir Türkiye'nin yaratılması için mücadele etmektedir.

Birliğimiz, halkın yaşamına yönelik güvenli, nitelikli, toplumsal yarar esaslı mühendislik, mimarlık, şehir planlama

hizmetinin sağlanabilmesi için mücadele etmektedir.

Birliğimiz, yaratıcı fikirlerin, aklın ve teknolojinin öne çıkması, gelişmesi ve toplumsal yaşamı kolaylaştırması için mücadele etmektedir.

Birliğimiz, mesleğimizi icra ettiğimiz her ortamda karşılaştığımız cinsiyet ayrımcılığının önüne geçilmesi için çalışma yürütmekte olup İstanbul Sözleşmesi için mücadele etmektedir. İstanbul sözleşmesini uygula demeye devam edeceğiz.

Birliğimiz, ülkemiz kaynak ve varlıkları ile mesleklerimiz ve meslektaşlarımızın korunması ve gelişmesi, için mücadele etmektedir. Bu mücadelemizden asla geri adım atmayacağız!

Ülkemiz, halkımız, mesleklerimiz ve geleceğimiz için çıkış yolu, tespit edilen sorunlara ortak akılla, dayanışma ile çözümler üretmekten geçmektedir.

1. DİPLOMALI İŞSİZ OLMAK İSTEMİYORUZ, İŞSİZLİK SORUNU ÇÖZÜLMELİDİR

İşsizlik ve güvencesizlik halkımız ve meslektaşlarımızın en can yakıcı sorunudur. Ücretli çalışan her meslektaşımız ve henüz eğitim-öğretim sürecindeki öğrenci arkadaşlarımız, kendilerini yarının potansiyel işsizi olarak görmektedir. Emek, sermaye düzeninin acımasızlığı ve ekonomik krizlerin şiddetine terk edilmiştir.

İşsizliğin her geçen gün arttığı, resmi kurumlar tarafından yayımlanan rakamların gerçekleri örtmek için birbiriyle çeliştiği; açıklanan verilere güvenin tamamen yitirildiği bir dönemden geçiyoruz.

Uzun yıllardır devam eden ve giderek derinleşen ekonomik kriz, tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşamlarını da olumsuz etkilemektedir. Uygulanan neoliberal politikalar yüzünden kamusal yatırımların yapılmaması, sosyal devlet uygulamalarının yok edilmesi, kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesi ve sınırsız bir sömürü düzeninin yaratılmasıyla ekonomik krizin toplumsal sonuçları her geçen gün ağırlaşmaktadır.

Giderek zorlaşan yaşam koşulları altında işsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir.

TÜİK tarafından yayımlanan verilere göre ülkemizde 7 milyon 900 bin kişi işsizdir. Dışa bağımlı ithalat ve fason üretime dayalı ekonomi modelinin yarattığı işsizlik ve yoksulluk toplumun tüm kesimlerini olduğu gibi mühendis, mimar ve şehir plancılarını da çok zor şartlar altında yaşamaya mahkum etmektedir.

2021 yılı resmi verilerine göre toplam 8 milyon 938 bin yükseköğretim mezunu işgücünün 1 milyon 162 bini mühendis, mimar ve şehir plancısıdır. Lisans mezunu işsizliği 1 milyon 13 bin kişidir ve bunun 230 bini (yüzde 13) mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızdır. Odalarımız tarafından yapılan çalışmalara bakıldığında ise her dört üyemizden birinin işsiz olduğunu görüyoruz.

TÜİK, 2021 yılında ülkemizdeki genç işsizliği rakamlarını yüzde 23,2 olarak açıkladı. Çalışabilecek her dört gençten birinin işsiz olduğunu; binlerce gencin, binlerce meslektaşımızın iş bulmaya dair umutlarını kaybettiğini, yapılan araştırmalar gösteriyor.

Ekonomik kriz ve sermayenin insafına bırakılmış çalışma yaşamı nitelikli işgücünün istihdama katılmasını engellemektedir. Tecrübeli meslektaşlarımızın bile işsiz bırakıldığı yada işsizlikle tehdit edildiği bu dönemde, genç meslektaşlarımızın sorunları çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Karşılıklarına çıkan işsizlik bariyerinin yanında; tecrübe koşulu, yoğun ve esnek-güvencesiz çalışma, düşük ücret, iş saatleri ihlali, fazla mesai ücreti alamama, sigortasız çalıştır-

ma, mobbing, meslek dışı işlerde çalışma, çalışma koşullarının ağırlaşması, meslektaşlarımızın insan onuruna yaraşır bir çalışma yaşamı ve emeklilik koşulları sunmaktan çok uzaktır.

Tüm bu olumsuzlukların sonucu olarak mesleğini yapamayan gençlerimiz çözüm yolunu ya hizmet sektörü ağırlıklı olmak üzere meslek dışı işlerde çalışmakta ya da ülkeyi terk etmekte aramaktadırlar.

Oysa mühendis, mimar ve şehir planlama meslekleri ülkemizin kalkınmasının, halkımızın refah içinde yaşamasının koşullarını yaratmak için tasarım, planlama, üretim ve uygulama süreçlerinde ilk sırada önem arz eden meslek gruplarıdır. Ancak iktidar uygulamaları, mesleklerimizin halkımız ve ülkemizin geleceği ile olan bağlantısını kesmektedir.

İşsizliğin büyüyen bir tehdit olarak yansıdığı çalışma yaşamında işsiz kalma korkusu ücretli çalışan meslektaşlarımızı güvencesiz çalışma ve özlük haklarına yönelik kesintiler ve sosyal haklarda yaşanan ihlallere karşı sessiz kalmaya itmektedir.

Örgütsüzlük, ayrıca başlı başına bir sorundur ve meslektaşlarımızı yalnızlaştırmaktadır.

Bütün bunlara ek olarak, pek çok mühendis, mimar ve şehir plancısı arkadaşımız kendilerini mesleki olarak geliştirecek koşulları bulamamakta ve sosyal hak ihlalleri ve özlük haklarına yönelik sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın yaşanabilir çalışma koşullarına kavuşması için;

- Ülke sanayisi ve tarımını bitiren, meslek alanlarını yok eden ranta dayalı ekonomi politikaları terk edilmeli; üretime, sanayileşmeye, istihdama ve kalkınmaya dayalı ekonomi politikaları benimsenmelidir.
- Meslektaşlarımızın görev yaptığı tüm çalışma alanlarında iş güvencesi sağlanmalıdır.
- Tüm çalışanlara sendikalaşma, güvenceli çalışma, güvenceli iş ve toplu sözleşme hakları sağlanmalıdır.
- Kamu adına yürüttüğümüz mesleki hizmetlerimiz kamusal hizmet olarak tanınmalı, bu hizmetlerin piyasaya açılması durdurulmalıdır.
- Sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının sağlanması, nitelikli kamusal hizmet ve denetimin verilmesinde yaşanan zafiyetin giderilmesi için bütün yerel yönetimlerde yeterli sayıda mimar, mühendis ve şehir plancısı istihdam edilmelidir.
- Özünde kamusal hizmet sunmak üzere icra edilen mesleklerimizin kamu tarafından yapılmasına yönelik kamu istihdamı planlı olarak artırılmalı, mesleklerimizin ve meslektaşlarımızın kamudaki ağırlığı yeniden tesis edilmelidir.

- Toplumun tüm kesimleri ve meslektaşlarımız arasındaki gelir adaletsizliği ortadan kaldırılmalı, herkese insanca yaşayabileceği temel ücret hakkı tanınmalıdır.
- Fabrikada, ofiste, sahada ve şantiyede cinsiyet ayrımcılığı ve mobbing engellenmelidir.
- Birliğimiz, meslek alanlarımızdaki tüm faaliyetlerin mesleki dayanışma ilişkileri esasına bağlı olarak sürdürülmesinin güvencesidir. Dayanışma ve örgütlülük ilişkisini ve kamusal denetimi ortadan kaldırarak tümüyle rekabete dayalı bir sistem kurmak, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının acımasız piyasa koşulları ve çok uluslu şirketlerin ve yerli tekellerin boyunduruğu altında ezilmesine neden olacaktır. Birlik ve Odalarımız üzerinde hakimiyet ve tahakküm kurmak üzere yapılan tüm düzenlemeler geri alınmalıdır.
- Meslek alanları geliştirilerek, istihdam üretime dayalı olarak artırılmalı ve işsizlik yok edilmelidir.
- Başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere, kamu hizmeti yapan özelleştirilmiş kurumlar ve mühendis, mimar, şehir plancısı çalışan sayısı ve ihtiyacı yüksek olan şirketlere yönelik yeni mezun mühendis istihdamı zorunlu hale getirilmelidir.

2. KAMUDA MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ İSTİHDAMI ARTIRILMALI VE KADROLU GÜVENCELİ İSTİHDAM SAĞLANMALIDIR

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyi, bir kamu hizmeti olan mühendislik, mimarlık, şehir planlama hizmet alanlarındaki gelişmişlikle ve bu meslek mensuplarından o ülkenin kalkınması için hak ettiği hizmetleri alması ile doğru orantılıdır. Hızla artan nüfus ve gelişen teknoloji, teknik personel ih-

KAMUDA
MÜHENDİS,
MİMAR VE ŞEHİR
PLANCILARININ
İSTİHDAMI
ARTIRILMALI
VE KADROLU
GÜVENCELİ
İSTİHDAM
SAĞLANMALIDIR

tiyacını her geçen gün daha da artırmaktadır. Buna karşın özellikle yıllardır yapılan özelleştirmelerin de katkısıyla kamuda mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam oranı giderek düşmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları; sınav sonucu, eğitim ve mesleki geçmiş ne olursa olsun kayırma ve siyasi kadrolaşmanın en çok olduğu yerlerdir. KPSS sınavından alınan puan ne olursa olsun istihdam için en önemli kriter kayırma ilişkileri olmaktadır. Böyle bir ortamda, içinde bulunduğumuz ekonomik krizi ve işsizlik rakamlarını da düşündüğümüzde, toplumsal hayata yönelik hizmet sunan, kamu ve halk yararını gözeten mühendis, mimar, şehir planlama mesleklerinin belirli bir nitelik ve etik çerçeve içerisinde yapılabilmesinin koşulları kamu istihdamından itibaren her geçen gün daha da zorlaşmaktadır.

Kamuda istihdamın daralmasının ekonomik krizle açıklanması çok yanlış ve istismarcı bir yaklaşımdır. Kamuda istihdamın ekonomik krizin “konuşulmadığı” dönemlerde de azaldığı veya nüfus ve gereksinimlere oranla artmadığı ve sürekli daralmakta olduğu görülmektedir.

Ülke genelinde kamu çalışanı sayısının ihtiyacı karşılamadığı açıkça görülmektedir. Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı % 4-5 düzeyindedir ve bu oran oldukça yetersizdir. Ülke genelindeki nüfus artışı da dikkate alındığında son 18 yıl içinde kamuda güvenceli istihdam % 20’ler oranında düşüş kaydetmiştir.

Mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda kamuoyunda da haklılığı kabul edilen sorunların çözümü için;

- Yıllardır üretim, yatırım, eğitim, istihdam planlaması yapılmadığı için on binlerce mühendis mimar ve şehir plancısı ya işsiz durumundadır ya da meslekleri dışında çalışmak zorunda kalmasına karşın yabancı ya da yurtdışından personel istihdamı ve danışmanlık hizmeti alınması uygulamalarına son verilmelidir.
- Kamu çalışanı sayısının olması gereken ihtiyacı karşılayabilmesi, teknik personel gereksiniminin karşılanması, denetimlerin alanında uzman kişilerce yapılabilmesi için atama bekleyen on binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.
- Kamu çalışanlarının işe alım ve görevde yükselme aşamalarında her türlü cinsiyetçi, mezhepçi, ırkçı, siyasi vb. ayrımlara son verilmelidir.
- Kamuda çalışabilmek için yeterli ve liyakat ilkeleri, işe girişten emekliliğe değin ölçülebilir somut ölçütlere bağlanmalıdır.
- Son dönemlerde yaygınlaştırılan mülakat uygulamaları, yandaş kadrolaşması, ayrımcılık ve keyfilige son verilmelidir.
- Kamu yöneticisi atama tercihleri de yeterli

ve liyakat temelinde olmalı, kurumlar ve kurumsallaşmada süreklilik sağlanmalı, hep yapılagelen kurum ve birimler arası yer ve görev değişiklikleri durdurulmalı ve kamunun kurumsal hafızası korunmalıdır.

- Kamu hizmetlerinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gerçekleştirilmesi anlayışından derhal vazgeçilmelidir. Kamuda mühendis, mimar ve şehir plancıları için yeterli kadro tahsis edilerek, kalıcı, güvenceli atamalar yapılmalıdır.

3. KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ÜCRETLERİ VE ÖZLÜK HAKLARI İYİLEŞTİRİLMELİDİR

Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özel bir önemi bulunmaktadır. Hizmetlerin

planlanması, projelendirilmesi, uygulanması ve denetlenmesinde görev ve sorumluluk alan meslektaşlarımız, ülkenin; sanayileşmesi, kalkınması ve gelişmesi açısından hayati öneme sahip meslekleri icra etmektedir.

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının hakları, sorumlulukları ve ücretleri 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda tanımlanmıştır. Ancak, son 25 yılda kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancıları, ekonomik ve sosyal hakları açısından oldukça ciddi bir satın alma gücü kaybına uğramıştır. Kamuda çalışan meslektaşlarımızın aldıkları ücretlerin erimesinin yanı sıra emekliliklerine etki eden hakları da diğer kamu görevlilerine göre oldukça düşük kalmıştır.

Devlet Memurları Kanunu'nun 43. Maddesinde tanımlanan ek göstergeler derecelere göre farklılık göstermektedir. Kanunun eki niteliğindeki (I) Sayılı Cetvelin II- Teknik Hiz-

**KAMUDA
ÇALIŞAN
MÜHENDİS,
MİMAR VE
ŞEHİR
PLANCILARININ
ÜCRETLERİ VE
ÖZLÜK HAKLARI
İYİLEŞTİRİLMELİDİR**

metler sınıfı kapsamında bulunan söz konusu kamu görevlileri, 850-3600 arasında “ek gösterge” almaktadır. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının aldıkları ek gösterge, diğer meslek sınıflarına göre oldukça düşük kaldığı gibi emeklilik aylıklarının da etkilemesi nedeniyle maaşlarının ve emekli aylıklarının düşük belirlenmesine neden olmaktadır.

Kamu görevlilerinin ücretlerinin bir diğer unsuru da özel hizmet tazminatlarıdır. Devlet Memurları Kanunu’nun “Zam ve Tazminatlar” başlıklı 152. Maddesinin II No’lu fıkrasında “özel hizmet tazminatı” tanımlanmıştır. Özel hizmet tazminat oranları, doktor, subay, hâkimler gibi meslek grupları açısından çeşitli kanunlarla yükseltilmişken teknik hizmetler sınıfına dâhil kamu personeli için ihtiyaç duyulan artış sağlanmamıştır. Yine bu nedenle teknik hizmetler sınıfına dâhil kamu personeli meslektaşlarımız mali açıdan kamuda çalışan diğer meslek gruplarının gerisinde kalmıştır.

Ayrıca teknik hizmetler sınıfına dâhil kamu çalışanları kendi içlerinde de ayrıştırılmış, büyük yatırım projelerinde çalışanlar ile açık alanlarda fiilen çalışanlara yönelik ayrımcı tavır sergilenmiş ve bunlara farklı özel hizmet tazminatı oranları belirlenmiştir.

Özellikle 2011 yılından itibaren kamu personel sisteminde “kariyer uzmanları” istihdamı yaygınlaşmıştır. Bu durum, kamuda aynı görev ve yetki alanında çalıştığı halde farklı bir ücretlendirmeye tabi tutulan mühendis, mimar ve şehir

plancıları ile kariyer uzmanları arasında ciddi bir adaletsizlik yaratmıştır.

Tüm emekçi kesimler yıllardır hedeflenen resmi enflasyon verilerinin temel alındığı maaş artışları ile daha fazla yoksullaştırılmış, reel gelir düzeyleri geriletilmiştir. Hedeflenen enflasyon rakamları tutmamış ve kısa sürelerde revize edilmiştir. Ancak ücretler artırılmadığı için reel gelirler erimeye devam etmiştir. Kamudaki meslektaşlarımız da üstlendikleri sorumluluk ve ürettikleri hizmetle karşılaştırılmayacak kadar kötü ekonomik ve sosyal koşullarla yüz yüze kalmıştır.

Sadece son iki yılda temel tüketim maddelerinin fiyatlarında yaşanan artış % 70’i aşmıştır.

Ülkemizin kalkınması için oldukça önemli olan her projenin, her çalışmanın planlama ve yaşama geçirilmesi sürecinde sorumluluk üstlenirken, planlayan, denetleyen, hakedişlere imza koyan, ülke altyapı ve imarının, sanayinin, tarımının, madenciliğinin, ormancılığının ve üretiminin temel unsuru olan, teknik ve bilimsel temelde yürüttükleri çalışmalarla vazgeçilmez bir yere sahip olan kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük hakları ve ekonomik sorunlarının çözümü hedefiyle bazı düzenlemeler yapılması zorunluluk haline gelmiştir.

Kamuda çalışan ve teknik hizmetler sınıfına dahil mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında da etkisi olan “ek göster-

geleri” ile “makam tazminatları” ve “özel hizmet tazminatlarında” iyileştirmeler yapılması şarttır.

Emek ve insan odaklı, güvenceli bir çalışma yaşamı ve güvenceli bir gelecek; mühendis, mimar ve şehir plancıları dahil bütün emekçiler için temel ihtiyaçtır.

Bu sebeplerle;

- Ülkemizdeki açlık ve yoksulluk sınırları gözetilerek kamu emekçisi mühendis, mimar ve şehir plancılarının maaşları insanca yaşayacakları bir düzeye yükseltilmelidir.
- Kamuda teknik hizmetler sınıfında çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ek göstergeleri 4800-6400 arasında yükseltilmelidir.
- Ücret eşitsizliği yaratması nedeniyle başta mühendis, mimar ve şehir plancıları olmak üzere kamu çalışanlarının tümünde aynı hizmeti üretirken farklı statülerde çalıştırılma ve arazi tazminatı gibi farklı ücret alma uygulamalarına son verilmelidir.
- Mesleğimizde cinsiyetler arasındaki ücret eşitsizliği giderilmeli, cinsiyet ayırt etmeksizin eşdeğer işe eşit ücret ödenmelidir.
- Devlet Personel Başkanlığı'nın verilerine göre 2001 yılında 13 bin düzeyinde iken 2021 yılında 529 bin düzeyine çıkmış olan sözleşmeli personel sayısı, kapsam dışı per-

sonel statüsü ve buna bağlı olarak yaratılan ücret dengesizliği ve çifte standart ortadan kaldırılmalıdır.

- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı artırılarak en az % 260 olmalı ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Kamudan emekli olmuş ve teknik hizmetler sınıfına dahil mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır.

4. SGK İLE TMMOB ARASINDA ÜCRETLİ ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ASGARİ ÜCRET DENETİM PROTOKOLÜ İVEDİLİKLE YÜRÜRLÜĞE KONULMALIDIR

Birliğimiz ile Sosyal Güvenlik Kurumu(SGK) Başkanlığı arasında, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretli çalıştıkları sektörlerde kayıt dışı istihdamı önleme amacıyla 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan “SGK ile TMMOB Arasında İşbirliği Protokolü”, SGK tarafından 9 Haziran 2017 tarihinde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Protokole göre Birliğimiz, ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için belirlediği asgari ücreti her yıl Aralık ayında Sosyal Güvenlik Kurumu'na iletmekte ve kamuoyuna duyurmaktaydı. SGK ise mühendis, mimar ve şehir plancılarının aldığı ücretin TMMOB tarafından

SGK İLE TMMOB ARASINDA ÜCRETLİ ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ASGARİ ÜCRET DENETİM PROTOKOLÜ İVEDİLİKLE YÜRÜRLÜĞE KONULMALIDIR

belirlenen asgari ücretin altında olmaması için gerekli tedbirleri almaktaydı.

Protokolün imzalanmasının ardından yürütülen çalışmalar sonucu mühendis, mimar ve şehir plancılarının TMMOB tarafından duyurulan ücretin altında işe başlatılması ile SGK'ya eksik prim ödenmesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır. Yürürlüğe konulduğu günden itibaren bu protokol ile mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam edildiği çalışma alanları disipline edilmiş ve kayıt dışılığın önlenmesinde ciddi adımlar atılmıştır.

Protokolün esasını oluşturan yükümlülükleri tarif eden hükümler, SGK tarafından önce Protokolden çıkarılmak istenmiş, Birliğimizin sistemin sağlıklı işlemesi için mevcut protokolün aynen korunması gerektiği yönündeki ısrarı üzerine Protokol hukuka aykırı bir biçimde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Bu fesih temel ücretlerde olduğu gibi özlük haklarında da gerilemelere neden olmuştur.

Asgari ücretin takibi, meslektaşlarımızın mesleklerini yapıp yapmadığının da takip edilebilmesine imkan verirken, bu imkan da ortadan kalkmıştır.

Krizde yoğunlaşan işsizlik tehdidi ile yeni mezunların tecrübesizliği daha kolay suistimal edilmekte ve çalışma hayatına devam eden meslektaşlarımız daha düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır. Üyelerimizin işe giriş bildirgesinde baz alınacak asgari ücret hakkını güvence altına almak amacıyla imzalanan protokolün iktidarın emekçilere dönük politikalarının sonucu olarak feshedilmesi meslektaşlarımızın düşük ücretle ve kayıtsız çalıştırılmasına ve aynı zamanda kamunun zarara uğratılmasına neden olmuştur.

Meslektaşlarımızın ortalama % 10'u kamuda istihdam edilirken, özel sektörde ücretli çalışan meslektaşlarımızın oranı % 88,6'dır. Yüzbinlerce meslektaşımız ücret güvencesinden yoksundur. Ücretli çalışanlar yoksullukla boğuşmakta, iş barışı ortadan kalkmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu suç işlemektedir. SGK'nın görevi patronların, sermayenin hakkını savunmak değil, çalışanların, emekçinin hakkını, ülkemizin çıkarlarını savunmaktır.

Özetle;

- 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan ve SGK tarafından 2017 yılında tek taraflı olarak feshedilen "SGK ile TMMOB Arasındaki Asgari Ücret İşbirliği Protokolü" yeniden yürürlüğe girmektedir.
- Aklını ve emeğini ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için kullanan, insanca bir yaşam uğruna alın terini döken yüz binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının düşük ücretler ile kayıt dışı istihdam edilmesi engellenmelidir.
- Meslektaşlarımızın ücretlerinin TMMOB tarafından belirlenen brüt ücretinin altında gösterilmesi engellenmelidir.
- İşverenlerin SGK'ya eksik

prim ödemesinin önüne geçilmeli ve kamunun zararına uğratılmasına son verilmelidir.

5. KHK İLE HAKSIZ VE HUKUKSUZ BİÇİMDE KAMU GÖREVİNDEN İHRAÇ EDİLEN MESLEKTAŞLARIMIZ TÜM HAKLARIYLA BİRLİKTE DERHAL GÖREVLERİNE İADE EDİLMELİDİR

15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişimi ardından AKP iktidarı 20 Temmuz'da OHAL ilan etmiştir. OHAL'in ilan edildiği tarihten bugüne beş yıla yakın bir süre geçmiş ve bu süre içerisinde Türkiye'de tam bir hukuksuzluk ve keyfiyet rejimi hakim olmuştur.

2016-2018 yılları arasında yaşanan OHAL döneminin en belirgin ve kendine özgü tarafı, kamuda yaşanan ihraçlardır. Daha önceki OHAL, Sıkıyönetim ve Darbe dönemlerinde görmediğimiz sayıda kamu çalışanı OHAL KHK'larıyla ihraç edilmiştir. 2 yıl boyunca yayımlanan 15 ayrı ihraç KHK'sı

KHK İLE HAKSIZ VE HUKUKSUZ BİÇİMDE KAMU GÖREVİNDEN İHRAÇ EDİLEN MESLEKTAŞLARIMIZ TÜM HAKLARIYLA BİRLİKTE DERHAL GÖREVLERİNE İADE EDİLMELİDİR

ile 130 bine yakın kamu çalışanı görevlerinden ihraç edilmiştir.

Bu ihraçlar arasında çeşitli illerde kamu görevlisi olarak çalışan Oda yöneticilerimiz, şube yöneticilerimiz, il, ilçe, işyeri temsilcilerimiz, akademide görev yapan meslek mensuplarımız ve hayatını darbecilerle ve gerici cemaatlerle mücadele ederek geçiren çok sayıda üyemiz bulunmaktadır.

Gelinen noktada OHAL ile sadece kişisel hak ve hürriyetler değil, halkın oylarıyla seçilen TBMM'nin yasama yetkisi de bütünüyle askıya alınmıştır. Bu dönemde çıkarılan KHK'lar TBMM onayından geçirilmediği için, yargı süreçleri de işletilememiştir.

OHAL döneminde yayımlanan Kanun Hükmünde Kararnamelere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere 23 Ocak 2017 tarihinde kurulan Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu, Türkiye'nin içinde bulunduğu hukuk garabetinin en açık göstergesidir. Herhangi bir idari soruşturmaya ya da yargı kararına dayanmaksızın, keyfi bir işlemle görevlerinden ihraç edilen kişilerin hukuk önünde haklarını arama talebi, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından bilinçli biçimde engellenmiştir. Komisyon, yargı kararıyla aklanan birçok kamu çalışanının ihraç kararını onaylayarak, yargının da üzerine çıkararak iktidarın cezaları onaylama mekanizmasına dönüşmüştür.

Başlangıçta bir yıllık süreyle kurulan komisyon,

4 yılı aşkın zamandır kendisine yapılan 126 bin 758 dosya hakkındaki işlemlerini tamamlayamamıştır. Çalışma hızı giderek düşen ve bazı dosyaların incelenmesini özellikle sona bırakan Komisyon, 2020 yılı içinde sadece 14 bin, 2021 yılında ise 6 bin dosya hakkında karar vermiştir. Komisyonda halen 8 bin 343 dosya bekletilmektedir.

375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye 2018 yılında eklenen geçici 35. Madde ile kamu görevinden çıkarma yetkisi, OHAL Dönemi sonrasında da idare tarafından hukuksuz biçimde kullanılmaya devam etmiştir. Bu madde nedeniyle kamu kurumlarında görev yapan tüm emekçiler, halen ihraç edilme korkusuyla yüz yüzedir. Özellikle kayyum atanan belediyelerdeki kamu emekçileri bu maddeyle sindirilmeye çalışılmakta, kamu görevinden çıkarılma tehdidiyle baskıya uğramaktadır. Üyelerimiz, bu liyakatsiz ve partizan kayyum idareciler tarafından hedef alınarak, meşruluğu tartışılan disiplin kurullarında, asılsız ve hukuk dışı soruşturmalara maruz bırakılmaktadır. Belediyelerde çalışan pek çok personel tamamen siyasal nedenlerle kademe durdurma, maaş kesme, açığa alma ya da görevden ihraç gibi idari cezalara maruz kalmaktadır.

Adaletin sağlanması için;

- Başta kayyumla yönetilen belediyelerde olmak üzere tüm kamu kurumlarında çalışan emekçiler üzerindeki bu haksız ve hukuksuz baskılara derhal son verilmelidir.

- OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu kapatılmalı ve kararları yok sayılmalıdır.
- Haksız ve hukuksuz biçimde kamu görevinden ihraç edilen üyelerimiz tüm haklarıyla birlikte derhal görevlerine iade edilmelidir.
- OHAL sürecinde uğranılan hak kayıpları karşılanmalıdır.
- Asılsız suç isnadıyla insanları bunca yıl mağdur eden idareciler ve sorumlular hakkında yasal işlem başlatılmalıdır.

6. ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARINA SON VERİLMELİ, YENİDEN KAMULAŞTIRMA YAPILMALIDIR

Cumhuriyet dönemi boyunca Türkiye'nin sanayileşmesi ve kalkınması, büyük oranda doğrudan devlet yatırımları aracılığıyla gerçekleşmiştir. Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) olarak adlandırılan bu yatırımlar ve işletmeler, ima-

lattan ulaşım, madencilikten tarıma, bankacılıktan balıkçılığa, şekerden enerjiye kadar ekonominin tüm alanlarında kalkınmayı sağlamıştır. Kamu eliyle gerçekleştirilen bu sanayileşme-kalkınma modeli, sosyal devlet anlayışıyla birlikte gelişmiş ve eğitimden sağlığa, sosyal hizmetlerden sosyal güvenliğe kadar genel toplumsal hizmetlerin tamamı kamusal fayda anlayışıyla sürdürülmüştür.

1970'li yılların sonunda dünya çapında yaşanan büyük ekonomik kriz ve geliştirilen neoliberal ekonomik model, 1980'li yıllardan itibaren, kamu girişimciliği anlayışının ve sosyal devlet politikalarının tasfiyesini beraberinde getirmiştir. Ülkemizde 12 Eylül Darbesi koşullarında uygulanmaya başlanan neoliberalizmin ilk projesi, devletin ekonomik etkinliğinin sona erdirilmesi ve kamusal varlıklar ve hizmetlerin özelleştirilmesi olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren kurulmaya başlanan KİT'ler, 80'li yılların ikinci yarısından itibaren birer birer satılmaya

**ÖZELLEŞTİRME
UYGULAMALARINA
SON VERİLMELİ,
YENİDEN
KAMULAŞTIRMA
YAPILMALIDIR**

başlanmış, bir çoğu mevcut iktidar döneminde özelleştirilmiştir.

1980’li yıllardan itibaren iktidara gelen tüm hükümetlerin öncelikli programı “özelleştirmelerin tamamlanması” olmuştur. Başlangıçta “verimsizlik”, “zarar eden KİT’leri elden çıkartma” ve “devletin sırtındaki kamburdan kurtulma” liberal söylemleriyle ilerleyen özelleştirme uygulamaları, 2000’li yıllardan itibaren en kârlı kuruluşların en önce satıldığı bir yağmaya dönüşmüştür.

Dünyada birçok ülkede yapılan özelleştirmelerin, başta iddia edilenlerin aksine, topluma yetersiz ve kalitesiz hizmet, pahalılık, işsizlik, artan hizmet bedellerini karşılayamayan yoksul kesimleri hizmetten yoksun bırakma şeklinde sonuçlar verdiği, kamu varlığının ve gelirlerinin özel çıkar ve kârlarının peşindeki özel şirketlere aktarılmasından başka bir anlam ifade etmediği ortaya çıkmıştır.

Türkiye’de özelleştirme önceliklerinde ulus ötesi yabancı sermaye güçlerinin etkinliğine geniş olanaklar tanınması ilk sırada yer almıştır. 2016 yılında 6741 Sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile ülkenin neredeyse geride kalan bütün kamusal kaynak ve varlıklarına iktidarın el koymasının önü açılmıştır. Gelirleri kamu kaynakları, kamu varlıkları, İşsizlik Fonu ve özelleştirme gelirlerinden oluşan bu şirket her türlü kamusal denetimden muaf tutulmuştur. 2017 yılında OHAL koşulla-

rında yeni bir KHK ile, aralarında Borsa İstanbul AŞ, BOTAŞ, ÇAY-KUR, Eti Maden İşletmeleri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’na ait At Yarışları lisansları, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü (Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve Süper Loto oyunları ve ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisanslar), PTT AŞ, Ziraat Bankası AŞ, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TELEKOM), THY, Türkiye Halk Bankası AŞ, Türkiye Petrolleri AO (TPAO), Türkiye Uydu Haberleşme ve İşletme (TÜRKSAT) AŞ’nin Hazine’ye ait hisseleri ile Antalya, Aydın, İstanbul, İzmir, Muğla ve Isparta başta olmak üzere birçok ildeki kamu arazileri ve ayrıca İşsizlik Sigortası Fonu birikimi, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı gelirleri ve Savunma Sanayii Fonu’nun 3 milyar TL nakiti ve bu kamu kurum ve kuruluşunun sermayelerinde bulunan Hazine’ye ait hisseler Varlık Fonu’na devredilmiştir.

Özelleştirme ve kuralsızlaştırmanın yeni türevi “kamu özel işbirliği” (KÖİ) projeleri olarak karşımıza çıkmaktadır. KÖİ projeleri; serbestleştirme ve özelleştirmelerin türevi olan, kamusal varlıkların işletme ve kullanma hakkını on yıllar boyunca, iktidar tarafından özel olarak kullanan firmalara bırakan bir uygulamadır. “Geleceğe dönük özelleştirme” diye de nitelenen KÖİ projeleri, özelleştirmeler gibi AKP iktidarları döneminde hız kazanan arsa tahsisi, hizmet alım taahhüdü, özel ortaklara verilen belirli ciro garantileri, döviz üzerinden yapılan denetim dışı

sözleşmelerle kamu maliyesine yük bindiren birer kriz faktörüdür. Bu konu, çevre sorunları, bir dizi hukuk ihlali, firma seçiminde yapılan kayırmacılık, aktarılan ve aktarılacak kaynakların büyüklüğü itibarıyla ülkemizin başını bir hayli ağrıtmakta, geleceğini de ipotek altına sokmaktadır.

KÖİ projeleri, büyük bütçe kaynakları kullanılarak ve borçlanmaya gidilerek iktidara yakın ortaklıklara verilmektedir. Bu projelerin önemli bir bölümü dövize endeksli ödemeler yoluyla yolcu, hasta, araç geçiş garantileri şeklinde kamuyu zarara sokma pahasına bir rant aktarım aracı olarak kullanılmaktadır.

Bu denetimsiz, kontrolsüz ve içinde büyük kamusal riskler barındıran sürecin bir an önce farklı bir kamu yönetimi ve denetimi altına alınması ivedi bir zorunluluktur. Aksi takdirde tüm topluma ait yeraltı-yerüstü kaynak ve varlıkları ile geride kalan kamusal yapıların daha çok tahrip edilmesi önlenemeyecek, büyük çevre felaketleri ve ekonomik sosyal çöküş kaçınılmaz olacaktır.

Gelinen noktada yürütülmesi gereken mücadele oldukça nettir: “Yeniden kamusal üretim, kamu işletmeciliği, kamusal hizmet, kamusal denetim ve yeniden kalkınma planlaması”.

Bu doğrultuda;

- Toplumsal üretim ve toplumsal hizmet potansiyelleri kamu girişimciliği-işletmeciliği

çerçevesinde yeniden kazanılmalı ve bağımsızca geliştirilmelidir.

- Her türlü müdahaleye açık ve iktidarın arpalığı haline gelmiş olan mevcut kamu iktisadi kurumları işleyişi sona erdirilerek yeni, katılımcı ve demokratik bir kamu mülkiyeti ve yönetimi anlayışı uygulanmalıdır.
- Toplum çıkarlarının korunması için toplumdaki kişi ve kuruluşların bilgiye serbestçe ulaşabilmesi, sorunların tartışılması, karar alma süreçlerine katılması ve müdahil olabilmesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalı, demokratik işleyiş açısından hesap verebilirlik mümkün hale getirilmelidir.
- Bölgesel dengesizlikleri giderme amacıyla bütün kaynaklar bölgesel ve merkezi bir plan içinde değerlendirilmelidir.
- Yüksek teknoloji sanayi dallarında atılımlar yapılmalıdır.
- Bütün serbestleştirme ve özelleştirmeler durdurulmalı ve kuruluşlar üreticilerin, çalışanların ve tüm toplumun çıkarları doğrultusunda çalışır hale getirilmelidir.
- Toplum çıkarlarını gözetmeyen, kamu kaynaklarını talan eden KÖİ projeleri durdurulmalı, kaynaklar öncelikli toplumsal gereksinimlere yönlendirilmelidir.
- Toplumsal yararı olan tüm hizmetlerin kamu eliyle yürütülmesi sağlanmalıdır.

- Kamu hizmeti veren/vermesi gereken kuruluşların faaliyetleri daha verimli ve etkin kılınmalı, kamusal hizmetlerin nitelik ve çeşitliliği artırılmalıdır.
- Kamu hizmetlerinde kamu çalışanlarının da “Söz, Yetki, Karar” hakları olmalıdır.

7. KAMUSAL VE MESLEKİ DENETİMLER TOPLUM GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI AÇISINDAN ZORUNLUDUR, SERBESTLEŞTİRME UYGULAMALARINA SON VERİLMELİDİR

Gerek kamusal hizmetlerin hakkıyla yerine getirilmesi, gerekse meslek mensuplarımızın hizmet kalitesinin sağlanmasında kamu adına yürütülen mesleki denetim faaliyetlerinin büyük önemi bulunmaktadır. Bu husus toplumsal yarar, çevre sağlığı ve mesleklerimizin saygınlığının oluşturulması ve korunması ile de bağlantılıdır.

Birliğimize bağlı Odalarca, mesleki denetim faaliyetleri iki ayrı biçimde yürütülmektedir. İlki, serbest mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmeti veren üyelerimizin mesleki etkinliklerinin gelişmesi, üretilen hizmetlerin Birlik ilkeleri ile ülkemizde geçerli diğer standartlara uygunluğu, meslek içi haksız rekabetin önlenmesi, mesleki değerlendirmeye esas sicillerin tutulması amacıyla yapılan belgelendirme ve mesleki faaliyet denetimleridir.

Kamu adına yürüttüğümüz mesleki denetimin ikinci ayağı ise mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanlarındaki proje, faaliyet, ürün ve hizmetlerin ilgili yönetmeliklere, standartlara ve kalitelere uygunluğuna ilişkin denetimdir. Meslek disiplinlerimizin insanı yaşamı ve toplumsal yararı merkezine koyduğu bir faaliyet olmasının verdiği sorumlulukla yürüttüğümüz bu denetimler, insanların gündelik yaşamlarında faydalandıkları mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini güvenli ve nitelikli biçimde almalarını amaçlamaktadır.

Proje Müelliflerinin/Sorumlularının Mesleki Faaliyet Denetimleri, Araç Muayeneleri, LPG-CNG-LNG Sızdırmazlık Denetimleri, Asansör Kontroleri, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, Yapı Denetimi gibi farklı alanları kapsayan denetim hizmetleri giderek kamusal niteliklerinden kopartılarak ticarileştirilmektedir.

Özünde kamu adına yürütülen idari ve kolluk faaliyeti olan bu denetim hizmetlerinin özel kişilere devredilmesi kabul edilemez. Anayasa'nın 128. Maddesi, “Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür” hükmünün ifade etmektedir. Birliğimiz, bu Anayasal hükme rağmen açık biçimde piyasaya devredilen Yapı Denetimi, Birlikçilik Hizmetleri, Araç Muayene Hizmetleri, Su Yapıları Denetimi, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği hizmetlerinin kamusal hizmet olarak yürü-

tülmesi için büyük mücadele yürütmektedir.

AKP iktidarı, sadece kamusal denetim hizmetlerini ticarileştirmekle kalmayıp, denetime tabi olması gereken meslek alanlarımızı da serbestleştirip piyasa unsuru haline dönüştürerek, toplumsal yaşamda onarılması güç tahribatların önünü açmıştır. Odaların denetim yetkisinin kaldırılması, toplumsal yaşamın her alanında tanık olduğu üzere halkın güvenliğini tehdit eden sonuçlar yaratmaktadır.

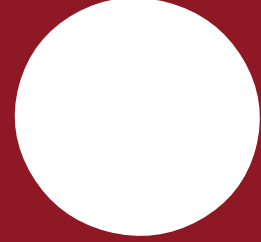
Birçok kamusal hizmet doğrudan özelleştirme konusu olmaksızın serbestleştirmeler yoluyla piyasaya açılmakta veya piyasa işleyişi yönlendirmesine tabi kılınmaktadır. TM-MOB'ye bağlı Odaların mesleki denetimleri ile sayısız kamusal hizmetin serbestleştirme ve piyasa çıkarlarına tabi kılınmasının önüne geçilmektedir.

Can ve mal güvenliğini ilgilendiren alanlarda yürüttüğümüz mesleki faaliyetlerimizin yürütülüş koşullarının belirlenmesi,

meslektaşlarımızın sicillerinin tutulması, belgelendirilmesi, faaliyetlerin gözetim ve denetim altına alınması, yetkisiz kişilerin meslek alanımıza el uzatmalarının önlenmesi, meslektaşlarımız arasında haksız rekabetin önlenmesi gibi amaçlarla, geçmişten bugüne Birliğimiz, kamusal denetimin sürdürülmesi ve genişletilmesi için mücadele etmektedir.

Bir meslek örgütü olarak hizmet üretimine yaklaşımımız, kamusal yararın üstünlüğünün sağlanması ve meslek disiplinlerimizin uygulama alanlarının kamusal içerikle korunmasını içermektedir. Birliğimizin ve Odalarımızın gelir elde etmek, kâr sağlamak, ticari amaçlar peşinde koşmak gibi bir anlayışı yoktur ve mesleki denetim hizmetlerini kamusal fayda için sürdürmektedir.

Kamu hizmeti amaçlı yatırım kararlarının ve gerçekleşmelerinin denetlenmesi; kamu hizmetlerinin kesintisiz olarak doğa ve insan odaklı sunulmasının gözetilmesi gibi görevle-

KAMUSAL VE
MESLEKİ
DENETİMLER
TOPLUM
GÜVENLİĞİNİN
SAĞLANMASI
AÇISINDAN
ZORUNLUDUR,
SERBESTLEŞTİRME
UYGULAMALARINA
SON VERİLMELİDİR

rin somut biçimlerinin uygulamaya geçirilmesi için mücadelemizi sürdürme yanı sıra bugünkü toplumsal bilinçlenmenin gelişmesi ve tepkilerimizin giderek tek ses olarak birleşmesi de gerektir.

Denetimsizliğe terk edilen her faaliyet, toplumu, bireyleri, insan haklarını, doğayı ve koruma alanlarını tehdit eden sömürü-rant mekanizmasının çıkar alanına dönüşmektedir. Bu sorunun çözümü kamusal denetim mekanizmalarının yeniden ve daha üst seviyelerde tesisi ile mümkün olacaktır.

8. KREDİ VE KREDİ KARTI BORÇLARININ FAİZLERİ İLE ÖĞRENCİ KREDİ BORÇLARI SİLİNMELİDİR

Ülkemizde işsizlik ve yoksulluk geniş halk kesimlerinin en önemli sorunu olmaya devam ediyor. Üretimden ve toplumsal yarar yaklaşımından hızla uzaklaşan ülkemizde uygulanan siyasi programlar ve ekonomik politikalar sonucunda ekonomik kriz, salgınla birlikte yoğunlaşmış ve toplumsal bunalım koşullarına yol açmıştır. Yüksek borçluluk, hayat pahalılığı, geçim zorluğu, işsizlik, güvencesizlik, yoksulluk, açlık, barınma sorunları ve gelecek belirsizliği, hatta umutsuzluk ve intiharlar, söz konusu bunalımın göstergeleridir.

Hem ülkemizde hem de dünya çapında, zenginler ile geri kalan nüfus kesimleri arasındaki

makas giderek açılmıştır. Pandeminin başlangıcında yayılan “virüs sınıf farkı, zengin yoksul ayrımı gözetmiyor” illüzyonundan, “pandemi zenginlerin servetini daha da büyüttü” gerçekliğine gelinmiştir.

Toplumun tüm zenginliği az sayıdaki sermaye grubunun elinde yoğunlaşırken işsizlik ve yoksulluk hızla büyümektedir. İktidar ise toplumun geleceğini tehdit eden bu tabloyu TÜİK verileri ile saklamaya çalışmaktadır.

Krizin faturası bu krizden yararlananlara değil de bu krizin altında ezilenlere çıkarılmaktadır. Temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları, vergiler ve kredi maliyetleri artarken, yoksul kesimlere sağlanan sosyal yardımlar, burslar ve sağlık yardımları giderek azaltılmaktadır.

Gerek kamuda gerek özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama ve denetleme işlerini yürüten tüm meslektaşlarımız bu koşullardan olumsuz biçimde etkilenmiştir.

Meslektaşlarımızın yüzde 60'ından fazlası tasarruf yapamamaktadır. Gündelik yaşamın devamı için borçlanmak durumunda kalan meslektaşlarımızın oranı yüzde 70'ler düzeyindedir. Meslektaşlarımızın yarısından fazlası kredi borçlusudur. Dörtte biri kredi kartı borcu bakımından sorunlu durumdadır. Bu koşullar altında her 4 meslektaşımızdan 3'ü borç ödemelerinde zorlanmaktadır.

Yine her iki meslektaşımızdan biri ihtiyaç kredisi almaya mahkum bırakılmıştır. İnsanca yaşayacak ücreti elde edemeyen mühendis, mimar ve şehir plancılarının aileleri de güvencesizdir. Güvencesizlik hayatın her alanında; fabrikaya, şantiyeye, ofise, markete, hastaneye, okula ve eve yayılmış durumdadır.

Düşük gelir düzeyi toplumun tüm kesimlerini borçluluk batağına itmiştir. Haziran 2021 itibarıyla tüketici kredileri ve konut kredileri bakiyesi yaklaşık 656 milyar TL olarak açıklanmıştır. Yalnızca 2021 yılında kredi kullanan yurttaş sayısı 25,5 milyon kişidir.

2021 yılının ilk yarısında, yurttaşların kredi kartlarına olan borç tutarı 250 milyar lirayı aşmıştır. Tüm yurttaşlar gibi meslektaşlarımız da pahalılığa karşı bütçelerindeki açığı kredi kartı ve bireysel kredilerle kapatmaya çalışmaktadır. 2021 yılında kredi kartı borçları yüzünden takipli yurttaş sayısı 1 milyon 300 bin kişiyi aşmıştır. Kredi kartlarında borçlarla birlikte, gecikme faizleri de can yakmaktadır. Meslektaş aday öğrenci arkadaşlarımızın barınma, kredi, burs, öğrenim sorunları büyüktür.

Kısmen değindiğimiz bu koşullar karşısında haklarımızın korunması ve insanca bir yaşam için;

- Kredi kartı ve tüketici kredisi borçlarının faizleri silinmeli, anapara ödemeleri yeniden yapılandırılmalıdır. Geçimini açlık ve yoksulluk sınırında sağlamaya çalışan yurttaşlara

nefes alacak koşullar yaratılmalıdır.

- Kamusal mal ve hizmetler, asgari tüketim oranında parasız olarak sağlanmalı; elektrik, doğalgaz, su, ulaşım gibi tüm kamusal mal ve hizmetlerden vergiler kaldırılmalı ve zamlar geri alınmalıdır.
- Vergi adaleti sağlanmalıdır.
- Üniversiteden mezun olan ve Kredi Yurtlar Kurumu'na olan kredi borçlarını ödeyemeyen 6 milyon öğrencinin işsizlik ve yoksulluk ile hayata borçlu başlaması engellenmeli, KYK borçları silinmelidir.

TMMOB

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

KAMUDA MÜHENDİS,
MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI
İSTİHDAMI ARTIRILMALIDIR.
KADROLU, GÜVENCELİ
İŞ İSTİYORUZ!

Bilim ve Teknik için
tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
var!

#ÇÖZÜMİSTİYORUZ

Bilim ve Teknik için
tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
var!

#ÇÖZÜMİSTİYORUZ